

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

Antoni Mas i Forners, Joan-Lluís Monjo i Mascaró, Josep Mas i Martí

Com han destacat una bona partida d'autors, les relacions entre l'illa d'Eivissa i el Regne de València han estat intenses des d'antic (vegeu, per exemple, MARÍ 1981: 437-459; TORRES 1993: 13-15; VENY 1999: 102-103). La proximitat geogràfica de l'illa amb la costa valenciana n'ha facilitat els contactes, sobretot amb la comarca de la Marina,¹ que es fa evident en la intensitat dels lligams que s'establiren entre Dénia i Eivissa. Respecte d'això, és important saber que entre els dos ports hi havia un acord compartit d'exempció d'impost d'entrada. O que els eivissencs, per anar a Tarragona o a la Cort, sempre passaven per Dénia i, així mateix, que per anar a Mallorca, els vaixells que eixien de Dénia s'aturaven a Eivissa i que els que partien cap a Itàlia passaven per Eivissa. També resulta significativa fer la col·laboració en matèria de cors entre Eivissa i Dénia, com també que es duguessen a terme rescats de captius a mitges entre ambdues poblacions. No cal oblidar tampoc la presència de pescadors valencians a la costa eivissenca, ni de pescadors eivissencs a la costa valenciana.²

Els particularismes dialectals de l'eivissenc dins del marc del català insular han suscitat l'interès dels filòlegs, i han estat atribuïts en bona mesura a aquesta relació tan estreta amb València. Així ho va assenyalar, per exemple, Moll: "L'eivissenc posseeix en general vocables de procedència valenciana, a més de molts d'altres que són típics i exclusius de l'illa" (MOLL 1993: 100).³ Per explicar aquesta influència valenciana, a banda dels contactes marítims, s'ha estudiat la presència constant de valencians desplaçats a Eivissa que feien de clergues, funcionaris, oficials o artesans, entre altres possibles ocupacions (TORRES 1993 *loc. cit.*). L'onomàstica i la toponímia a través dels sobrenoms i dels gentilicis donen

---

1 Aquesta proximitat es manifesta físicament en el fet que l'illa és visible des de determinats punts alts de la comarca en dies molt clars.

2 Veg., per exemple, VENY 1999: 103.

3 L'influx valencianitzant és sobretot visible en el lèxic. Es fan servir a Eivissa i Formentera determinades paraules que concorden amb el valencià general o amb el parlar d'alguna determinada contrada valenciana i que en canvi són desconegudes a la resta de les illes (com ara, *amprar*, *bellota*, *calbot*, *dacsa*, *jupetí*, *llimó*, *madeixa*, *pardal* 'ocell', *pebràs*, *pallola*, *paloma* 'papallona', *safa*, *teulat* 'pardal' [MOLL 1993: 100-102, VENY 1999: 102-106]). A voltes es tracta de variants formals compartides (com ara, *galfi*, *colp*, *polp*, *Vicent* o *Xoixim* [VENY 1999: 104]). En altres casos, el contacte amb el valencià ha facilitat l'entrada de solucions usuals en català general, però que no són pròpies del balear (com ara, *algú*, *buscar*, *esmorzar*, *espurna* [VENY 1999: 106]).

fe d'aquesta migració. En poden servir de mostra els següents casos: s'han documentat els renoms *Pegolí* (o siga, 'oriünd de Pego', població de la Marina Alta) a Portmany i al Pla de Vila (MARÍ 1981: 282, 113), el de *Valencià* en tres punts de l'illa en els segles XVII i XVIII, i així mateix, *ca na Valenciana* a Portmany (MARÍ 1981: 299; TORRES 1993: 13). A més, estan documentats a Santa Eulària el *puig des Valencians* i la *torre des Valencians* (MARÍ 1981: 61, 63).

Pel que fa al País Valencià, l'estudi de la presència d'eivissencs en l'edat moderna ha estat objecte de diverses aproximacions. L'any 1972 Rostoll-Torres donaren notícia de l'origen eivissenc d'alguns dels cognoms de Bellreguard (Safor). L'any 1975 Segura de Lago, en el seu estudi històric dels llinatges d'Algemesí (Ribera Alta), es referí a l'arribada d'eivissencs a aquesta població valenciana en el segle XVIII. El 1978 el professor Josep Costa donava a conèixer la magnitud de l'aportació balear en la repoblació de diverses contrades de les comarques del Sud valencià després de l'expulsió dels moriscos en el 1609 en un treball que obria moltes portes a la investigació posterior. No debades, la investigació d'en Costa eixamplava de manera molt considerable l'àrea on s'havien assentat immigrants procedents de les Illes Balears, abans considerada exclusiva només de Tàrbena i de la Vall de Gallinera. Entre els repobladors insulars que documentà en Costa a la Marina Alta n'hi havia de procedents de l'illa d'Eivissa, concretament al Verger, Ondara, Dénia, la vall de Xaló, Parcent i Pedreguer, molt especialment a Dénia:

Dénia, com a ciutat cristiana, és repobladora del rerepaís, però com a cap del Marquesat, port i plaça forta, atreu immigrants, sobretot comarcals, illencs i estrangers. El seu port, el més accessible des d'Eivissa, explica que abans del 1609 ja hi havia ací gent de les Illes. És als seus llibres de núpries de 1610-46 quan prolifera aquest corrent, registrant unes 70 persones, d'Eivissa (45%), Ciutat de Mallorca, Manacor...⁴

Altres estudis posteriors que s'han dedicat a la repoblació del Regne de València han corroborat aquesta informació amb noves dades. L'estudi de Mas-Monjo *Per poblar lo regne de València. L'emigració mallorquina al País Valencià en el segle XVII* (2002) reprenia la qüestió de la repoblació des d'una perspectiva general i ampliava a altres comarques la presència d'eivissencs, com ara la Safor (2002: 58). En alguns casos s'abordava aquest tema centrant-se en una comarca o un punt concret. Com ara, s'havia vist que un 20% dels repobladors de la Valldigna procedien de Mallorca i d'Eivissa (CASIMIRO-SANSALONI 1998: 16). O que un dels repobladors de Catadau (Ribera Alta) era eivissenc (ARDIT 2004: 84). S'han documentat emigrants eivissencs a la Ribera, molt significativament a Alzira, Carcaixent i Cullera (MAS-MONJO-MAS 2008 i MAS-MONJO-MAS 2009b), i a Llíber (MAS-NOGUERA 2009: 194). I s'ha parat esment en el paper dels eivissencs en la repoblació de Pedreguer (MAS-MONJO 2004, COSTA-BALLESTER-GARCIA 2009) i de Xaló (MAS-NOGUERA 2007 i MAS-MONJO-MAS 2009a).

És interessant constatar que, paral·lelament als valencianismes del parlar eivissenc, s'han detectat algunes característiques del parlar d'Eivissa a localitats valencianes de la

---

4 COSTA 1978: 89.

Marina Alta, com ara Xàbia,⁵ que poden ser explicables pel contacte més intens entre l'illa i aquestes poblacions costaneres (BELTRAN 2005: 226):

Les coincidències lingüístiques entre l'eivissenc i el valencià han estat assenyalades per diversos lingüistes –sobretot MOLL (1980)–; però sovint s'accentuen quan comparem aquell parlar amb el de la Marina. Xàbia, per la seua proximitat i relació, presenta de vegades més paral·lelismes: a més de *pebràs*,⁶ cal destacar que les variants de la paraula albergínia que sentim a Xàbia –*albarzénia*, *albarzeina* (as-)– coincideixen clarament amb l'eivissenc (*a)ubergéni(a)*), com a mínim pel que fa a la vocal tònica, i difereix del valencià *veí*, que acaba la paraula en *-ínia*.

També volem parar esment en les petjades que deixà en la toponímia i l'onomàstica de la presència d'eivissencs a la comarca de la Marina. En primer lloc, s'ha d'assenyalar que al terme de Xaló es documenta el topònim *barranc de l'Aveixenc* (o *de l'Avixenc*), deformació popular d'una forma originària *eivissenc* —a través de la variant *a(i)vissenc*—⁷, que ha estat explicat per l'establiment efectiu en aquesta localitat, al segle XVII, de repobladors originaris de l'illa d'Eivissa (MAS-NOGUERA 2009: 198). En l'onomàstica s'ha documentat el cognom *Eivissa* (escrit d'*Iviça*) en el segle XIV i XV a Dénia i a Xàbia (IVARS 1992: 184-186, IVARS 1995: 274-275, GUINOT 1999, II: 498-502, 503-506), que indica la procedència eivissenca dels seus primers portadors. En Joan Ivars (1995: 187) confirma la pervivència d'aquest llinatge a Dénia fins a l'actualitat amb la grafia castellanitzant *Ibiza* —que retrobem, per exemple, a Oliva—, encara que la documentació antiga feia conviure altres variants més acostades a la pronúncia genuïna catalana: *Yviça*, *Iviça*, *Ivisa*.⁸

L'objectiu d'aquest article és precisament aprofundir en el coneixement de les aportacions eivissenques que s'introduïren a l'onomàstica valenciana, com a resultat de l'emigració que es produí durant el segle XVII. Les dades aportades en aquesta comunicació són una mostra procedent d'una recerca en curs sobre aquesta emigració balear al sud del País Valencià durant el segle XVII i que, per tant, no es poden considerar com a definitives.⁹

5 Així mateix es podria pensar que fos també una influència del parlar eivissenc –o balear, en general– la particularitat morfològica que suposa l'adverbi de lloc de primer grau *ací* hagi estat substituïda per *aquí* a Dénia, Xàbia, Teulada (i les generacions joves de Calp), contràriament al valencià general i al mateix valencià de la comarca (BELTRAN 2005: 109). Aquest suggeriment ens el féu en Joan Ivars Cervera. BELTRAN (2005 loc. cit.), per explicar aquest tret particular, també pensà en la possibilitat d'un influx del parlar dels emigrants illencs, si no es tractava d'un castellanisme antic, o simplement s'hi havia produït una reestructuració del propi sistema. En tot cas caldria pensar que es tracta d'una evolució compartida entre el parlar balear i el d'aquestes localitats, afavorit pel contacte més intens. Caldria tenir en compte que en el segle XVII el sistema del català insular devia coincidir amb el valencià general de tres graus (*ací / aquí* –en valencià, desplaçat per *ahí- / allà*), i que actualment, tot i que l'ha simplificat a favor d'una oposició dífica binària, manté encara en alguns punts –o en algunes generacions o contextos–, com ara al parlar eivissenc, les formes clàssiques *ací* i *aquí* (VENY 1999: 81).

6 BELTRAN (2005, loc. cit.) destaca el fet que la paraula *pebràs* 'bolet' dins del context de la Marina siga exclusiva de Xàbia, paral·lelament a Eivissa; encara que, dins del context valencià, aquest terme reapareix a les comarques centrals, com ara la Vall d'Albaida.

7 Que trobem, per exemple, a la documentació siscentista, per exemple a Dénia ("ayvisenc", APD, Difunts, 1629) i a Orba ("ayvissench", APOr, Confirmats de 1646).

8 Pel que fa al topònim Eivissa, les variants que hem trobat en la documentació del segle XVII són també abundoses: *Ayvisa*, *Eyivissa*, *Eivisa*, *Evisa*, *Iviça*, *Yvissa*, *Yvisa*, *Ibisa*..., fins i tot, *Asvisa*, *Esvisa*, *Svisa*, *Sviça*, aquestes darreres de la mà d'un escrivà mallorquí, el vicari Joan Femenia, assentat a Dénia, que reproduïx en aquest punt una característica del seu parlar nadiu.

9 Agraïm de tot cor la informació facilitada per Juan Antonio Torres Cremades, Francesc Torres Navarrete, Joan Giner i Marià Torres i Torres i la seua col·laboració desinteressada.

1. CARACTERÍSTIQUES DE L'EMIGRACIÓ

Si qualche cosa particularitza la migració d'eivissencs al Regne de València durant el segle XVII en relació a la resta d'immigrants balears és que, en una bona part, es tractava d'hòmens que s'hi desplaçaren tot sols. Aquest tret els diferencia de la migració procedent de Mallorca i Menorca, que majoritàriament era de tipus familiar. Així i tot, cal fer esment que, en alguns casos, els migrants eivissencs eren casats i que havien deixat la muller i els fills a la seva illa d'origen, potser amb la intenció de portar-los posteriorment a València. Tanmateix, no es pot destacar tampoc que es tractàs d'una emigració de caràcter temporal. Que hi havia eivissencs que deixaven la seva família a la major de les Pitiüses es pot observar en algunes actes sacramentals, com les següents:

“Fonch soterrat en la iglésia del gloriós St. March, en la vesprada, Juan Ribes, natural de Yvisa, sa muller y fills en dita terra” (APCG, Difunts, 4/8/1632).

“De vesprada fonch soterrat en lo vas de St. March del dit espital Bertomeu Tur, ivisenc, casat, ab muller y fills en la isla de Iviça” (APCG, Difunts, 7/11/1632).

Generalment, però, la majoria dels emigrants eren hòmens fadrins que, pel que sembla, tenien la intenció —o no la descartaven— d'establir-se i de casar-se al Regne de València. La majoria, si contreien matrimoni al País Valencià, solien prendre com a mullers dones valencianes; així i tot no manquen els enllaços matrimonials entre eivissencs o descendents d'eivissencs. Per exemple, d'un total de 24 matrimonis registrats en el segle XVII a l'arxiu parroquial de Dénia en què un dels cònjuges és eivissenc, només en un 25% dels casos l'altre cònjuge té també aqueix origen eivissenc o és descendent d'eivissencs (a voltes resident en altres localitats com Alzira, Xeraco o el Verger). En la majoria de casos l'altre cònjuge és valencià (62,5%) i en pocs casos és mallorquí (8,3%). Pel que fa als enllaços estudiats en parròquies de localitats repoblades, en el cas de Xaló —en què la majoria dels repobladors eren mallorquins— s'observa la mateixa tendència: els eivissencs prefereixen el matrimoni amb cònjuges valencians o d'origen valencià (el 60% de 10 enllaços estudiats), que de vegades resideixen en localitats de l'entorn com Orba o Benissa. En poques ocasions es casen amb mallorquins (n'hi ha només un cas clar, a més d'un altre de possible: poden ser mallorquins establits primerament a Catalunya). En dues ocasions es casen amb eivissencs, una xifra baixa i que potser es deu al fet que es tractava d'un grup molt minoritari en relació a la resta de repobladors.

El període que abraça l'emigració d'eivissencs és molt ampli, almanco en relació a la de la resta balears, ja que sobrepassa abastament la segona meitat del segle XVII. Tot i aqueixes particularitats en la cronologia, l'emigració eivissenca té una localització geogràfica similar a la dels emigrants mallorquins i menorquins establits després de l'expulsió dels moriscs. Així, podem documentar —o proposar a partir de diferents indicis documentals— l'establiment de famílies eivissenques a moltes de les antigues poblacions morisques repoblades, com ara Bellreguard, Pedreguer, Piles, el Verger, Vilallonga, Xeraco o Xaló, i en alguns ravals, com el d'Oliva, però també a les viles cristianes, molt especialment a Dénia o

Gandia i en menor proporció a Carcaixent. En alguns casos hi ha constància que s'establiren immediatament després de l'expulsió dels moriscos (1609), com a nous veïns de les localitats morisques que havien estat buidades a la força. És el cas, per exemple, de Catadau, els Poblets, Pedreguer o Xaló.

Així, entre els signataris de la carta pobla de la Vall de Xaló atorgada el 12 de setembre de 1611 hi figuren els eivissencs Antoni Ferrer i Joan Serra.¹⁰ Les dades oferides pel capbreu de Xaló de 1635 constitueixen un testimoni molt interessant del procés de repoblació.¹¹ Podem observar que dels primers repobladors eivissencs només restava la família d'en Joan Serra i que, en canvi, la xifra d'eivissencs s'havia incrementat en vint anys amb nous establits: Joan Costa, Bernat Ribes, Antoni Serra “*yvissench*”, Joan Serra major “*yvissench*”, Joan Serra menor “*yvissench*”. En la repoblació valenciana eren constants els canvis de residència dels repobladors, que tenien la intenció de trobar un indret on poguessen assolir una milloria econòmica significativa. No mancaven tampoc les concentracions de persones d'un mateix origen en poblacions concretes que es podien deure a l'existència de xarxes migratòries i mecanismes de solidaritat.

Durant el primer terç del segle XVII a Pedreguer s'observa —en alguns casos, ho suggereix l'onomàstica— aquest fenomen de persistència i expansió d'un nucli de migrants eivissencs en una localitat majoritàriament repoblada per mallorquins.¹² Així, entre els repobladors de la carta pobla de Pedreguer, atorgada el 20 de març de 1611¹³ hi figuren en Bartomeu Costa, en Joan Costa major, en Joan Costa menor, en Joan Costa de Pereay, en Pere Costa, en Pere Costa, (amb aquest nom, dos individus), n'Antoni Pedrós, en Miquel Serra i n'Antoni Tur.¹⁴ Uns anys més tard, al consell general de Pedreguer de 7 de maig de 1625, hi trobem en Cosme Cardona, en Joan Costa (“*Joanes Costa ivissenc*”), en Pere Costa, en Lluçia Pedrós i n'Antoni Tur.¹⁵ Finalment, al cens de 1646, entre els llinatges dels caps de família de Pedreguer, hi ha Cardona (3), Costa (5), Pedrós (1), Torres (2) i Tur (1).¹⁶

Per proporció, Xeraco és un cas il·lustratiu d'una localitat repoblada amb un percentatge majoritari de repobladors d'una mateixa procedència, en aquesta ocasió eivissencs. En el cens de 1646 la proporció dels caps de família oriünds o descendents d'Eivissa pujava al 41,6 %.¹⁷ Els seus cognoms eren Boff (2), Cardona (1), Orvai (1), Ribes (1), Sunyer (2), Torres (1) i Tur (1), dels quals actualment se n'ha mantingut la major part (Boff, Cardona, Torres i Tur).

L'emigració siscentista que va encaminar-se al Regne de València va tenir una motivació eminentment econòmica. La possibilitat, facilitada per la proximitat geogràfica, de tenir accés a la possessió, en domini útil, de casa i de terres a les poblacions senyoriales

10 APCPV, protocols del notari Joan-Llorenç Roures, sig. 15528.

11 ADV, sig. 2.4, llibre 40.

12 Coneixem l'origen eivissenc d'en Bartomeu Costa, n'Antoni Maians, en Joan Pedrós, en Bernat Ribes i n'Antonina Torres; encara que no podem assegurar que tots els que també portaven aqueixos llinatges fossen també eivissencs, sobretot en els casos de cognoms que estan ben documentats a les poblacions veïnes de Dènia, com Cardona, Ferrer, Pedrós, Torres o Serra.

13 ARV, Escribania de Cambra, any 1833, exp. 12.

14 La documentació notarial distingeix un Joan Costa eivissenc i un Joan Costa mallorquí.

15 Arxiu de Protocols del Col·legi del Patriarca de València, protocols del notari Francesc-Dionís Cercós.

16 ARV, Generalitat, 4828, f. 389.

17 ARV, Generalitat, 4825, fol. 164.

despoblades degué ésser ben atractiva per a la gent que procedia dels estrats més desfavorits d'Eivissa. La majoria d'aquests emigrants repobladors rurals eren pagesos tot i que se'n documenten, sobretot entre els arribats en dates més tardanes, que tenien altres oficis. Per exemple, fusters (Joan Ferrer, establert a Xaló, 1631), sastres (mestre Vicent Paloni, establert a Llíber, 1644) o teixidors de lli (Antoni Planells, establert a Tàrbena, 1730).

Habitualment els llauradors establerts de manera més primerenca, i amb les seves famílies, aconseguiren millorar de manera significativa la seva situació, ja que pogueren accedir a la possessió d'una o més cases, i de terres que —pareix— els bastaven per a viure. Així, per exemple, en Joan Serra, establert a Xaló en 1611, comptava segons el capbreu de 1635 amb el següent patrimoni: dues cases, una al carrer del Forn i l'altra al carrer Major, un jornal de terra a la partida del Pla, dues fanecades d'horta a les hortes del Molí Nou, dos jornals de terra a la partida de Cuta i un corral a la Solana per a tenir-hi bucs. Cal dir que algunes de les propietats que havia rebut en l'establiment de 1611 les havia cedides en contemplació de matrimoni al seu fill Joan.¹⁸

Una altra situació s'observa a les ciutats cristianes del Regne. En aquest cas els emigrants no s'hi desplaçaren per esdevenir la població que havia de substituir els morics, sinó —generalment— com a resultat de l'existència d'una demanda de treball assalariat en localitats amb veïnats de cristians vells. Així, doncs, les possibilitats d'ascendir socialment i econòmicament eren, per tant, més limitades. Si analitzem els casos de Dénia i de Gandia,¹⁹ podem observar que també una bona part dels eivissencs eren llauradors (a Dénia, per exemple, eren pagesos n'Antoni Boff, 1620; n'Antoni Ribes, 1625; en Cosme Torres, 1627; i a Gandia, en Gaspar Ferrer [?], 1633; en Francesc Sunyer [?], 1632; en Joan Rosselló [?], 1633; n'Antoni Sunyer, 1633, en Francesc Torres, 1660; i n'Antoni Guasc, 1667). Tanmateix, el que caracteritza les poblacions més grans és la possibilitat d'exercir un ventall més ampli d'oficis. Com ara, sabaters (a Dénia: en Joan Colomar, 1616 [?]; en Jordi Sala, 1616 [?]; a Gandia: en Martí Tur, 1618 [?]; en Cristòfol Costa [?], 1619; n'Antoni Maltés, 1643), cerers (a Dénia: en Francesc Cardona, 1568), espartenyers (a Dénia: en Francesc Rosselló, 1568), sastres (a Dénia: en Miquel Blanquer, 1574; a Gandia: en Gaspar Sala [?], 1643), fusters (a Dénia: n'Onofre Ramon, 1619 [?]; Pere Marí, 1628), escopeters (a Gandia: en Gaspar Colomar, 1644 [?]), teixidors de lli (a Gandia: en Bernat Ferrer, 1633), *abaixadors* (a Dénia: n'Antoni Ferrer, 1647) o llisters (a Gandia, en Montserrat Bonet, 1633 [?]). Altres oficis documentats són els guardes de la mar (a Gandia, en Francesc Sunyer, 1628), criats (a Dénia, el fill de Macià Ribes, 1629; en Joan Tur, 1649) o ajudants d'oficials, com ara de boticaris (en Pere Rosselló treballava a Dénia a cal boticari Jeroni Mur, 1649). Com a port de mar, no mancaven els mariners (Esteve Torres [?], 1613; Francesc Pedrós, 1616; Josep Llombard [?], 1616; Antoni Pedrós, 1618). I a Gandia apareix documentat com a pastor en Tomàs Móra (1667).

Hem d'assenyalar que no tots reeixiren i que n'hi hagué que visqueren i moriren en la pobresa. Això és el que es despren, almanco, de diversa documentació; per exemple, del

18 Un altre indici de puïança econòmica que detectem a la documentació pot ser la possibilitat de deixar diners en testament per a les misses de funeral. Per exemple, a Pedreguer, quan morí Antoni Costa en 1655, deixava 40 lliures per a la seua ànima (APPed, Difunts, 1655).

19 Els assenyalats amb el signe ? són els considerats com a possibles eivissencs.

llibre de difunts de l'arxiu parroquial de Dénia. Entre les persones difuntes de procedència eivissenca se'n compten diversos que foren soterrats “*gratis et pro Deo*” o “*per amor de Déu*”, o que “*no [feren] testament per no tenir de què*”, o fins i tot que moriren “*en lo espital de St. Roch*”. Deu tractar-se d'oficials, d'individus sense terra o amb escassos recursos, tot i que alguns estaven casats amb dones de Dénia. Vegem-ne diversos exemples:

[Nadal Bofí morí en 1626] “*Fonc soterrat en lo fosar. No féu testament per ser pobre y no tenia de què testar.*”

[6 de novembre de 1629] “*Fonc soterrat en lo vas de N. Sra. de la Consolació Guillem, fill de Bertomeu Planelles, lo qual morí en lo espital. No féu testament per ser pobre ni tenir què testar y lo soterrar pagà Juan Sala, ayvisenc, per ser lo sobredit Planelles de Ayvisa.*”

[10 de novembre de 1629] “*Fonc soterrat en lo vas de N. Sra. de la Consolació Macià Ribes, natural de Yvisa. No féu testament per ser pobre y no tenir què testar. Fonc mort violentament y soterrat pasades 24 hores. [...] Pagà lo soterrar un fill seu que-s troba así de soldada que avia guanyat en cases de altre.*”

[20 de juny de 1630] “*Fonc soterrat Jaume Marí, fill de Francés, natural de Ayvisa. Morí en lo espital [...] No féu testament per ser pobre y no tenir de què. Fonc soterrat en lo fossar.*”

[4 d'agost de 1644] “[Morí] Bertomeu Galseran, natural de la isla de Esvisa, de mort violenta. Fonc sentenciat per lo duch de Fernandina que fos mort a escopetades per la companyia del capità Pons Gavilà. [...] No féu testament per no tenir de què. Soterrat gratis et pro Deo en presència del vicari y 6 capellans. Se li arplegaren 30 sous per a misses.”

[8 de desembre de 1647] “*Morí Antoni Ferrer de la isla de Asvisa, de ofici abaxador, abitador de la ciutat de Dénia. Rebé los sacraments. No féu testament per no tenir de què. Son fill Josep se obligà a pagar lo enterro.*”

2. LES APORTACIONS ONOMÀSTIQUES

La majoria de cognoms que duïen els eivissencs emigrants eren presents al Regne de València des de l'època medieval (per exemple, *Bonet, Cardona, Castelló, Comes, Costa, Ferrer, Garcia, Guasc, Guillem, Llobet, Llombard, Marí, Martí, Móra, Palau, Pedrós, Ponç, Ramon, Ribes, Torres, Sala, Serra* o *Sunyer*). Els paral·lelismes entre els estocs onomàstics de les dues societats són molt importants —ho explica, evidentment, que totes dues procedissen majoritàriament de les migracions catalanes medievals— i ho eren més encara en determinades poblacions.

Com ara, una bona part dels cognoms medievals de Dénia (com ara, *Calbet, Cardona, Castelló, Català, Eimeric, Ferrer, Garcia, Gilabert/Gelabert, Guasc, Joan, Llorenç, Martí, Palau, Pasqual, Pedrós, Puig, Ribes, Ros, Serra, Soler, Torres* o *Valls*) reapareixen a la

veïna illa d'Eivissa.²⁰ I les concomitàncies es mantenen i s'eixemplen encara més en època moderna. A través de la informació obtinguda per l'arxiu parroquial de Dénia tenim constància de la coincidència de llinatges portats per habitants nadius d'aquesta ciutat amb llinatges que portaven alguns eivissencs aveïnats, i no només en els llinatges que subsistien de l'època medieval (com ara, *Cardona, Ferrer, Martí, Palau, Pedrós, Ribes, o Serra*) sinó en llinatges vinguts posteriorment com *Cambrils, Durbà o Sala*. Aquestes coincidències ens fan pensar que en alguns casos podrien ser descendents d'eivissencs arribats en el segle XVI,²¹ ja que, efectivament, hi ha constància d'algunes persones d'aqueixa procedència establides en aquest segle a Dénia —com ara, Benet Camaró (1567), Francesc Rosselló (1568), Francesc Cardona (1568), Joan Rosselló (1570) o Miquel Blanquer (1574) —, que poden servir de mostra d'un col·lectiu que devia ser major. Finalment ens hem de referir a la possibilitat que valencians en general o deniers en particular s'haguessen instal·lat a Eivissa en el segle XVI i que alguns dels seus descendents nascuts a l'illa reintroduïssin els seus llinatges al País Valencià en dates posteriors. És el cas, per exemple, del llinatge Pedrós, poc atestat a Eivissa i que apareix ocasionalment vinculat a Dénia, ja que dels cinc esments en què apareix a l'estudi d'*Els llibres d'entreviniments*, en dues ocasions és duit per patrons de vaixells deniers: “una barca armada de Dénia d'en Pedrós” (1555), “vingué ab la barca d'en Pedrós, patró de Dénia” (1557) [MARÍ 1981: 168]. A la mateixa font trobem Antoni Palmir, “jove valencià” (1580), portador també d'un cognom característic de Dénia (MARÍ 1981: 305).

Deixant a banda les coincidències onomàstiques —d'aquestes, en tot cas la nova introducció en reforçaria la presència— poden considerar-se com a aportacions onomàstiques eivissenques els llinatges *Arabí, Balansat, Boff, Cerers, Colomar, Escandell, Orvai/Orvall, Maltés, Palerm, Pelló (<Paloni) i Planells*, tot i que alguns són només una variant d'una forma ja atestada al Regne de València, com ara *Boff / Bofill-Bonfill, Planells / Planelles*.

Altres llinatges haurien reforçat la presència d'altres escassament documentats o que apareixen molt localitzats al País Valencià, com ara: *Adam, Arnal, Blanquer* (introduït també per mallorquins), *Cambrils, Camaró, Clapers, Galceran, Isern, Maians, Portes, Pujal, Rosselló, Reus* (introduït també per mallorquins) o *Tur*.²²

Algunes formes s'han produït per alteracions gràfiques o reinterpretacions, que ocasionalment s'han consolidat, com veurem.

En el cas d'*Arnal i Pujal* ens trobem davant de formes no atestades a Eivissa²³ i que presenten la possibilitat d'una transcripció poc reeixida de llinatges de què hi ha més constància tant a Eivissa com a València, com *Arnau o Pujol* (tot i que al Regne de València estan documentades les formes *Arnal i Pujal* —i *Pujalt*—, que n'haurien afavorida la reinterpretació).²⁴ En tot cas és interessant constatar la pervivència del llinatge Arnal a Oliva.

20 Hem pres com a referència per a Dénia IVARS (1995: 274-275) i GUINOT (1999, II: 498-502) i per a Eivissa MARÍ (1981), tot i que en el segon cas es fa referència particularment a l'època moderna. Es tracta, per tant, d'una comparació només orientativa, provisional, oberta totalment a revisions. Pel que fa a poblacions també receptors d'emigrants eivissencs, com ara Xàbia o Gandia, la informació onomàstica que ofereix GUINOT 1999 dona a entendre també unes coincidències notables.

21 Encara que per a algunes branques dels llinatges es coneix un origen diferent (com ara, Mallorca per a Ferrer; el Sud de França per a Llombart i Sala; o Ligúria per a Ramon).

22 Prenem com a referència GUINOT 1999 i, per als llinatges Arnal i Tur, CASIMIRO-SANSALONI 1998: 14.

23 Prenem com a referència MARÍ 1981.

24 GUINOT, I, 1999: 489.

Trobem altres casos en què realment sí que es va produir una reinterpretació a partir d'una forma preexistent valenciana, tot i que les noves versions no es consolidaren. Per exemple, ocasionalment es pot llegir la forma *Planelles* en lloc de *Planells* en algunes actes sacramentals dels arxius parroquials de Dénia (APD, 1629), Gandia (APCG, 1621, 1636) o Pego (APPEg, 1618), així mateix *Colomer* o *Coloma* per *Colomar* (APCG 1633, 1636).

En el cas de *Camarilles* per *Camarillis* (APCG, 1643) hi ha hagut un canvi de sufix, més adaptat al català.

En alguns llinatges conviu la forma plural i singular (el llinatge *Portes* apareix ocasionalment amb la forma singular *Porta*).²⁵

En el cas de la forma *Durbà*, la desaparició de la *-n* final a la documentació de Dénia suposava la creació d'una variant nova que s'allunyava de la forma originària *Durban* atestada al nord valencià (GUINOT 1999: 377) i a Eivissa.²⁶

En el llinatge *Orvai / Orvall* cal remarcar la grandíssima variació formal que ens ofereix la documentació, amb *o* epentètica, amb l'adaptació de la iodització a la fonètica valenciana, amb betacisme i amb canvi de sufix per reinterpretació: *Orbay* (Xeraco, 1622), *Orval* (Carcaixent, 1650), *Orovai* (Alzira, 1628; Oliva, 1639), *Orovall* (Alzira, 1621), *Orovell* (Alzira, 1621). Finalment les formes que s'han mantingut a la comarca de la Ribera i de la Safor fins a l'actualitat són *Oroval* (Algemesí, Alzira, Carcaixent, Tavernes de la Valldigna) i *Orovay* (Gandia).

Quant al llinatge *Paloni*, certament dels més pocs comuns d'Eivissa, gràcies a la documentació que ens ofereixen *Els llibres d'entreveniments* que en els segles XVI i XVII sabem que era característic de la Vila d'Eivissa, i bastant vinculat al barri de la Marina (MARÍ 1981: 167). La documentació valenciana no el sol reproduir en la seua forma originària i l'assimila ocasionalment al llinatge *Palonés* (Xaló, Senija, Benissa), relativament homòfon, o el presenta amb diverses variants particulars com *Pellonés* (APBN, 1630), *Pellon* (APD, 1645) i *Pellona* (APX, 1638), aquesta darrera, una forma feminitzada de l'anterior.²⁷ Es fa difícil d'explicar les variacions sorgides, potser com a conseqüència d'identificacions homòfoniques diverses. Cal destacar la transcripció de la vocal pretònica en *e*, deguda a la dificultat que té l'oïda valenciana d'interpretar la neutralització de les *aa* i *ee* àtones del català insular. La forma resultant, *Pelló*, que era característic de Llíber i de Xaló, sembla obtinguda per una catalanització de l'original a través de la variant *Pellon* (que coincideix amb el cognom castellà *Pellón*).

Finalment ens fixarem en la pervivència de la forma *Bofí* —per exemple, a Xeraco—, que manté la solució ioditzant del català oriental sense adaptar-la al català occidental i

25 Així trobem "*Marc-Antoni Portes*" (APCG, 1637) i "*Marc-Antoni Porta*" (AMC, 1634).

26 A través d'*Els llibres d'entreveniments* podem constatar l'existència d'aquest llinatge a sa Torre en 1621 (MARÍ 1981: 304), i així mateix com a sobrenom: *Durban* (Pla de Vila, 1547; Santa Eulària; 1603), *can Durban* (Santa Eulària, 1832; Jesús, 1850), *cas Durban* (Santa Eulària, 1699) [Marí 1981: 116, 117, 66, 17, 56] o inclòs dins de topònims antropònims, com la *senya des Durban* (Santa Eulària, 1651) [Marí 1981: 62].

27 Podem comprovar aquestes variants a través de la família d'en Vicent *Paloni i de les seues filles Caterina i Anna: Vicent *Pellonés* (APBN, 1630), Vicent *Palonés* (APBN, 1632, APX, 1638); Catalina *Pellonés* (APBN, 1630); Catalina *Palonés* (APS, 1630; APX, 1635), Anna *Pellona* (APX, 1638). En tot cas es tracta d'una suposició. Cal dir també que, tot i que el present llinatge està extingit a la Marina, a l'actualitat encara el porten descendents d'aquests pobles. Coneixem el cas de la família dels Pelló emigrada des de Xaló a Algèria en el segle XIX i assentada a l'Arba (vegeu el llibre d'Henri Pello —coordinador—: *Algérie. Histoire d'un canton de la Mitidja de 1830 à 1962*, Amicale des Arbéens, Canohès, 1998).

estàndard: *Bofill*, potser per una reinterpretació homofònica amb el verb *bufar*. Cal tenir en compte que al segle XVII les formes atestades són “*Bofi*” i “*Bufi*”, la darrera, a més, presentant una neutralització en *u* de la *o* àtona característica de l'eivissenc.

CONCLUSIONS

Com han assenyalat un bon nombre d'autors, els contactes entre Eivissa i el País Valencià han estat habitualment intensos, i més encara amb la comarca de la Marina. Això darrer i la presència de valencians a Eivissa ha servit per a explicar alguns dels particularismes lingüístics del parlar eivissenc.

Tanmateix, en aquest treball es fa referència a un aspecte menys estudiat, el flux migratori que es va adreçar des d'Eivissa a València, especialment intens durant el segle XVII. La repoblació de les terres que havien quedat deshabitades després de l'expulsió dels moriscos en 1609 va propiciar en bona part aquesta migració. Així ho indica la presència d'eivissencs entre els nous pobladors d'una bona part de localitats morisques, sobretot a la zona costanera o a les planes de més a prop de la costa, molt rarament a l'interior. Destacà la seua presència a Xeraco i, en menor grau, a Pedreguer, Xaló, Bellreguard, Vilallonga, els Poblets, o al raval d'Oliva; en altres localitats va ésser més anecdòtica. Freqüentment, també s'assentaren a les viles i poblacions cristianes, molt especialment a la ciutat de Dénia, el port més proper a l'illa d'Eivissa, que esdevingué un punt en què es concentraren molts d'eivissencs —famílies i homes sols— i des d'on s'escamparen al llarg del país; però també, per exemple, a Gandia, Cullera, Carcaixent, Alzira o Xàbia, en menor grau, a Benissa.

Rarament s'especifica quin era el lloc de naixença concret dels eivissencs a la documentació. Tot i això sabem que molts d'ells eren originaris de la Vila d'Eivissa (*Bonet, Castelló, Costa, Marí, Martí, Palau, Reus, Serra, Torres*) i que d'altres ho eren de Portmany (*Prats, Ribes*) i de Santa Eulària (*Clapers, Móra, Isern*). Així i tot, podem dir que hi ha una bona representació de l'onomàstica de tota l'illa.

L'aportació onomàstica dels eivissencs al País Valencià es percep sobretot en els llinatges que no eren documentats anteriorment al segle XVII en la documentació valenciana o que hi tenien una presència poc significativa (com ara *Arabí, Bofi, Cambrils, Colomar, Orvai, Planells* o *Tur*), ja que la majoria dels llinatges portats pels eivissencs ja estaven documentats en terres valencianes des de l'època medieval (com ara, *Cardona, Costa, Ferrer, Marí, Palau, Ribes...*). En algun cas es crearen noves formes a partir de reinterpretacions dels nous llinatges, com ara, “*Oroval*” / “*Orovay*” (<*Orvai*) o *Pelló* (<*Paloni*).

La comarca valenciana de la Marina és la que actualment detenta una major concentració de llinatges d'origen eivissenc: *Arabí, Cambrils, Cardona, Cerer[?], Costa, Ferrer, Marí, Prats, Pelló* (<*Paloni*), *Pedrós, Planells, Ramon, Rosselló, Serra, Torres, Tur*; alguns dels quals, però, també varen ser aportats per repobladors mallorquins (*Costa, Ferrer, Rosselló, Serra*), o podien estar ja presents des de l'època medieval, dels quals serien, per tant, un reforç important (*Cardona, Ferrer, Marí, Pedrós, Serra, Torres*). Un altre cas molt significatiu de pervivència de l'aportació onomàstica eivissenca —que arribà amb la repoblació— és Xeraco, que conserva els cognoms *Bofi, Cardona, Torres* i *Tur*.

Finalment volem destacar la informació que pot facilitar la documentació valenciana per al coneixement de l'onomàstica eivissenca del segle XVII.

ANNEX. EIVISSENCES DOCUMENTATS AL REGNE DE VALÈNCIA EN EL SEGLE XVII

En aquest apartat oferim de manera esquemàtica els darrers resultats de la nostra investigació sobre l'emigració balear pel que fa als eivissencs documentats al País Valencià, que apareixen presentats per poblacions i distribuïts per comarques. Es tracta d'unes notes provisionals, només orientatives de l'abast de la qüestió presentada. Comprovarem que en l'apartat de l'origen només hem indicat com a originaris d'Eivissa aquells que la documentació ho indicava explícitament. En la resta de casos es pot deduir per l'onomàstica, amb major probabilitat en el cas dels portadors de llinatges no atestats al País Valencià abans del segle XVII o poc documentats (*Arabí, Bofí, Colomar, Escandell, Orvai, Palerm, Planells*). Pel que fa als portadors de llinatges ja documentats a les terres valencianes, hi ha diverses condicions que ens poden ajudar a considerar-los com a possibles eivissencs: (1) l'atestació en una determinada població de persones del mateix llinatge de les quals hi ha constància documental explícita de l'origen eivissenc; (2) la combinació de llinatges característics d'Eivissa en els matrimonis (del tipus Colomar-Torres, Martí-Ferrer, Planells-Martí, Ramon-Martí, Riera-Sunyer, Roig-Torres, Tur-Cambrils, Rosselló-Torres...), sobretot si es tracta de llinatges exclusius d'Eivissa o poc comuns al País Valencià. Per tant, les possibilitats de ser considerats eivissencs minven quan es tracta de llinatges atestats al País Valencià amb anterioritat al segle XVII —i més encara si són vigents coetàniament en una mateixa localitat—. Aquestes dificultats d'identificació s'estenen als nuclis repoblats que estan situats dins de l'àrea d'influència d'aquestes localitats.

Per simplificar la informació, incloem una sèrie d'abreviatures com < (fill de), *cp* (carta pobla), *cap* (capbreu) o *c1646* (cens del 1646: ARV, Generalitat).

LA RIBERA

Alzira

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cardona	Francesc			Eivissa	ARV, 1646
Cardona	Francesc			Eivissa	ARV, 1646
Castelló	Joan			Eivissa	AMA2, 1615
Castelló	Joan			Eivissa	AMA2, 1615

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Costa	Antoni			Eivissa	ARV, 1646
Costa	Pere			Eivissa	AMA2, 1635
Ferrer	Antoni			¿Eivissa?	AMA2, 1624
Ferrer	Joan			¿Eivissa?	AMA2, 1624
Orvall	Joan			¿Eivissa?	AMA2, 1621
Planells	Pere			¿Eivissa?	ARV, 1646
Porta	Marc-Antoni			Eivissa	AMC, 1634
Ribes	Caterina	<Bartomeu i Francina Torres		Eivissa	APD, 1626
Roca	Joan			Eivissa	AMA2, 1619
Rosselló	Francesc			Eivissa	AMA2, 1614

Carcaixent

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cambrils	Francesc	<Antoni i Andreua Escandell		Eivissa	APC1, 1640
Cardona	Francesc	<Joan i Joana Escandell		Eivissa	APC1, 1637
Cardona	Jaume	<Jaume i Jaumeta Torres		Eivissa	APC1, 1636
Cardona	Joan	Joan i Caterina Costa		Eivissa	APC1, 1651
Comes	Joan			Eivissa	APC1, 1652
Costa	Joan	Joan i Caterina Serra		Eivissa	APC1, 1627
Llobet	Pere			Eivissa	APC1, 1624
Marí	Onofre	Bartomeu i Isabet Ferrer		Eivissa	APC1, 1644
Orvall	Joan		Antonina Riera	¿Eivissa?	APC1, 1650
Riera	Antonina		Joan Orvall	¿Eivissa?	APC1, 1650
Riera	Francesc	Francesc i Caterina Durà		Eivissa	APC1, 1621

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Rosselló	Pere	Antoni i Antònia Torres		Eivissa	APC1, 1621
Sala	Andreu	Antoni i Cna. Costa		Eivissa	APC1, 1638
Sala	Jaume	Antoni i Fca. Angel		Eivissa	APC1, 1648
Torres	Antoni			Eivissa	APC1, 1615
Torres	Antoni	Francesc i Gueraua Torres		Eivissa	APC1, 1624
Torres	Cosme	Joan i Isabet Ramon		Eivissa	APC1, 1652
Torres	Josep			Eivissa	APC1, 1650
Torres	Josep	Sebastià i Antonina Riera		Eivissa	APC1, 1656
Tur	Francesc			Eivissa	APC1, 1649
Tur	Macià	Joan i Andreua Costa		Eivissa	APC1, 1655
Tur	Pere	Joan i Fca. Torres		Eivissa	APC1, 1631

Carlet

21,656 MM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Pere	<Guillem i Francesca Nicolau	Isabet Guimerà	Eivissa	APC2, 1616
Guimerà	Guisabet	Antoni i Hipòlita Bonet		¿Eivissa?	APC2, 1616
Torres	Antoni			Eivissa	APC2, 1610

Catadau

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Garcia	Pere			Eivissa	CP, 1611 ¹

Cullera

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Antoni	<Francesc		Eivissa	AMC, 1633
Bonet	Joan			Eivissa	AMC, 1613
Bonet	Pere	<Gaspar		Eivissa	AMC, 1619
Cambrils	Joan			Eivissa	AMC, 1616
Clapers	Joan			Santa Eulària	AMC, 1629
Costa	Antoni			Eivissa	AMC, 1623
Ferrer	Lluc			Eivissa	AMC, 1616
Marí	Cristòfol			¿Eivissa?	AMC, 1635
Marí	Jaume	<Francesc		Vila d'Eivissa	AMC, 1630
Marí	Joan			Eivissa	AMC, 1618
Marí	Rafel			¿Eivissa? ¿Eivissa?	AMC, 1619
Martí	Miquel			Eivissa	AMC, 1624
Martí	Miquel (menor)			Eivissa	AMC, 1624
Palau	Bartomeu			Vila d'Eivissa	AMC, 1625
Palau	Ramon			Eivissa	AMC, 1621
Ramon	Cristòfol			¿Eivissa?	AMC, 1635
Ramon	Joan			Eivissa	AMC, 1628
Ribes	Jaume			Eivissa	AMC, 1624
Rosselló	Andreu			Eivissa	AMC, 1625
Rosselló	Bernat			Eivissa	AMC, 1617
Sala	Joan			Eivissa	AMC, 1616
Sunyer	Gregori			¿Eivissa?	AMC, 1618
Sunyer	Joan			¿Eivissa?	AMC, 1612
Sunyer	Jordi			¿Eivissa?	AMC, 1623
Sunyer	Pere			¿Eivissa?	APCG, 1640
Torres	Antoni	germà de Guillem	Caterina Cabanilles	Eivissa	AMC, 1616
Torres	Guillem	germà d'Antoni		Eivissa	AMC, 1616

Polinyà

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Orvall	Joan			Eivissa	APC1, 1634
Torres	Bartomeu	<Joan i Bartomeua Torres		Eivissa	APP, 1618

Sueca

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cambrils	Joan			¿Eivissa?	AMS, 1616
Castelló	Antoni			Eivissa	AMS, 1640
Torres	Guillem			¿Eivissa?	AMS, 1616

LA SAFOR

Bellreguard

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Joan			¿Eivissa?	AHN, 1668 ²
Colomar	Pere		Bartomeua Sunyer	¿Eivissa?	APBLL, 1644
Colomar	Francesc		Francina Torres	¿Eivissa?	APBLL, 1644
Colomar	Guillem			¿Eivissa?	APBLL, 1644
Ribes	Pere			¿Eivissa?	APBLL, 1630
Ribes	Antoni			¿Eivissa?	APBLL, 1626
Riera	Miquel		Antònia Sunyer	¿Eivissa?	APBLL, 1644
Sunyer	Antònia		Miquel Riera	¿Eivissa?	APBLL, 1644
Sunyer	Bartomeua		Pere Colomar	¿Eivissa?	APBLL, 1644
Torres	Francina		Francesc Colomar	¿Eivissa?	APBLL, 1644

Beniopa

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Ramon	Joan			¿Eivissa?	APCG, 1641
Martí	Llorenç			¿Eivissa?	APCG, 1653
Martí	Jaume			¿Eivissa?	APCG, 1653

Castellonet

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Tur	Bartomeu		Isabet Cambrils	¿Eivissa?	APD, 1617
Cambrils	Isabet		Bmeu Tur	¿Eivissa?	APD, 1617

Daimús

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Rosselló	Antoni	<Joan i Andreua Arabí		Eivissa	APPi, 1616
Colomar	Joana			¿Eivissa?	APCG, 1654
Colomar	Andreu			¿Eivissa?	APCG, 1654

Gandia

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Andreu	<Antoni i Esperança Riera		Vila d'Eivissa	APCG, 1698
Canyada	Pere			Eivissa	APCG, 1632
Cardona	Joan	<Jaume i Francina Serra		Eivissa	APCG, 1630
Colomar	Gaspar			¿Eivissa?	APCG, 1641
Colomar	Marianna		Gaspar Ferrer	¿Eivissa?	APCG, 1633
Colomar	Joan			¿Eivissa?	APCG, 1639

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Dies	Velloquina			Eivissa	APCG, 1633
Ferrer	Bernat	<Andreu i Fca. Rosselló		Eivissa	APCG, 1633
Ferrer	Gaspar		Marianna Colomar	¿Eivissa?	APCG, 1633
Guasc	Antoni	<Bernat i Joana Ferrer		Eivissa	APCG, 1667
Guillem	Caterina			Eivissa	APRG, 1632
Maltés	Antoni	<Francesc i Isabet Camarilles		Eivissa	
Martí	Marianna		Antoni Planelles	¿Eivissa?	APCG, 1645
Móra	Tomàs	<Martí i Caterina Abervila		Santa Eulària	APCG, 1667
Planelles	Antoni		Marianna Martí	¿Eivissa?	APCG, 1621
Planelles	Josep			Eivissa	APCG, 1636
Ribes	Joan			Eivissa	APCG, 1632
Roig	Antoni	<Antoni i Isabel Tur		Eivissa	APCG, 1695
Sunyer	Francesc	<Andreu i Isabet Torres		Eivissa	APCG, 1621
Sunyer	Antoni			Eivissa	APCG, 1634
Torres	Francesc	<Joan i Caterina Cardona		Eivissa	APCG, 1660
Tur	Bartomeu			Eivissa	APCG, 1632

(possibles eivissencs)

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Montserrat			¿Eivissa?	APCG, 1633
Canyada	Eulària		Vicent Ferrer		APCG, 1633
Castelló	Agustina		Sebastià Torres	¿Eivissa?	APCG, 1636
Costa	Cristòfol			¿Eivissa?	APCG, 1619

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Ferrer	Caterina			¿Eivissa?	APCG, 1625
Ferrer	Joana		Jaume Martí	¿Eivissa?	APCG, 1641
Ferrer	Vicent		Eulària Canyada	¿Eivissa?	APCG, 1633
Ferrer	Joan		Praxedis Serra	¿Eivissa?	APCG, 1633
Ferrer	Joan			¿Eivissa?	APCG, 1633
Marí	Bartomeu			¿Eivissa?	APCG, 1642
Marí	Miquel			¿Eivissa?	APCG, 1619
Marí	Jacinta	<Miquel		¿Eivissa?	APCG, 1619
Martí	Jaume		Joana Ferrer	¿Eivissa?	APCG, 1641
Ramon	Antonina		Jaume Torres	¿Eivissa?	APCG, 1619
Ramon	Joan			¿Eivissa?	APCG, 1652
Riera	Antonina		Pau Torres	¿Eivissa?	APCG, 1641
Roig	Joana			¿Eivissa?	APCG, 1648
Roig	Francesc		Joana Torres	¿Eivissa?	APCG, 1690
Roig	Caterina		Guillem Rosselló	¿Eivissa?	APCG, 1612
Rosselló	Joan			¿Eivissa?	APCG, 1633
Rosselló	Guillem		Caterina Roig	¿Eivissa?	APCG, 1612
Rosselló	Josep		Tomasa Torres	¿Eivissa?	APCG, 1643
Rosselló	Joan				APCG, 1633
Sala	Gaspar			¿Eivissa?	APCG, 1643
Serra	Margalida		Gaspar Torres	¿Eivissa?	APCG, 1634
Serra	Miquel			¿Eivissa?	APCG, 1640
Serra	Gabriel			¿Eivissa?	APCG, 1632
Serra	Praxedis		Joan Ferrer		APCG, 1633
Sunyer	Francesc			¿Eivissa?	APCG, 1632
Torres	Sebastià	<Pere i Gutèncià Riera		¿Eivissa?	APCG, 1633
Torres	Gaspar		Margalida Serra	¿Eivissa?	APCG, 1634
Torres	Francesc			¿Eivissa?	APCG, 1637

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Torres	Pau		Antonina Riera	¿Eivissa?	APCG, 1640
Torres	Joana		Francesc Roig	¿Eivissa?	APCG, 1690
Torres	Jaume		Antonina Ramon	¿Eivissa?	APCG, 1619
Torres	Sebastià		Agustina Castelló	¿Eivissa?	APCG, 1636
Torres	Tomasa		Josep Rosselló	¿Eivissa?	APCG, 1643
Torres	Bartomeu				APCG, 1633
Tur	Martí			¿Eivissa?	APCG, 1618

*Oliva*²⁸

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Arnal	Pere	<Bernat i Caterina Ramon		Eivissa	APO, 1625
Blasco	Margalida	<Joan i Margalida Gener		Eivissa	APO, 1651
Colomer*	Caterina	<Antoni i Isabet-Joan Costa		¿Eivissa?	APRO, 1615
Bonet*	Antoni	<Antoni i Isabet-Joan Costa		Eivissa	APRO, 1638
Castelló	Jerònia	<Jaume i Isabet Ripoll		Vila d'Eivissa	APRO, 1611
Marí*	Joan	<Pere i Jerònia Castelló		Eivissa	APRO, 1662
Marí*	Pere		Jerònia Castelló	Eivissa	APRO, 1631
Marí*	Pere			¿Eivissa?	APRO, 1611
Orovay*	Isabet-Joan			¿Eivissa?	APRO, 1639

28 Els assenyalats amb un asterisc estan establits al Raval d'Oliva.

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Reus*	Joana		Gabriel Serra	Vila d'Eivissa	APRO, 1627
Rosselló	Joan			Vila d'Eivissa	APS, 1667
Serra*	Bartomeu			Eivissa	AHN, 1714 ³
Serra*	Gabriel		Joana Reus	Vila d'Eivissa	
Serra*	Joana	<Gabriel i Joana Reus		Vila d'Eivissa	APRO, 1627
Serra*	Joana	<Antoni i Francesca Ramon		Eivissa	APRO, 1627
Tur*	Lluc			Eivissa	APRO, 1661

Piles

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Arabí	Domingo	<Vicent i Joana Tur		Eivissa	APPi, 1621
Cardona	Nicolaua		Joan Pedrós	¿Eivissa?	APPi, 1623
Carpí	Annamaria	<Miquel i Isabet Colomar		¿Eivissa?	APPi, 1620
Carpí	Josepa	<Miquel i Isabet Colomar		¿Eivissa?	APPi, 1624
Carpí	Miquel		Elisabet Colomar	¿Eivissa?	APPi, 1620
Colomar	Isabet		Miquel Carpi	¿Eivissa?	APPi, 1620
Pedrós	Joan			Eivissa	APPi, 1623

el Real de Gandia

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Dies	Margalida			Eivissa	APRG, 1636

*Xeraco*²⁹

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bofí	Andreu	<Antoni		Dénia	ARV, c1646
Bofí	Antoni		Joana Torres	Eivissa	TN: 1626 ARV, c1646
Bofí	Bernat			¿Eivissa?	TN: 1635
Cardona	Jaume			Bolatar (Eivissa) ⁴	TN: Cap1614 ⁵ APCG, 1645
Cardona	Magdalena			¿Eivissa?	TN: 1626
Cardona	Pere			¿Eivissa?	ARV, c1646
Colomar	Jaumeta		Bartomeu Sunyer	¿Eivissa?	APX, M, 1630
Orbai	Miquel			¿Eivissa?	TN: 1622 ARV, c1646
Portes	Marc-Antoni	<Lluc i Fca. Ramon	Esperança Torres	Vila d'Eivissa	APCG, 1637
Ribes	Bernat	<Bernat i Isabet Joan		Portmany	APX, 1630 ARV, c1646
Riera	Miquel				TN: 1635
Rosselló	Jordi			¿Eivissa?	TN: Cap1614
Serra	Pere			¿Eivissa?	TN: 1626 ARV, c1646
Serra	Antoni			Eivissa	TN, 1625 APD, 1626
Sunyer	Antoni			¿Eivissa?	ARV, c1646
Sunyer	Francesca	<Bartomeu i Jaumeta Colomar		Nasqué a Xaló	APX, M, 1630
Sunyer	Sebastià			¿Eivissa?	ARV, c1646
Sunyer	Bartomeu		Jaumeta Colomar	¿Eivissa?	APX, 1630

29 Una bona part de la informació que s'ofereix en aquesta taula procedeix de dades fornides per en Francesc Torres-Navarrete (TN), a partir per diverses fonts notariales de la primera meitat del segle XVII, a qui agraïm la grandíssima gentilesa que ha tingut.

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Torres	Antoni			¿Eivissa?	Cap1614 APD, 1626
Torres	Bernat			¿Eivissa?	Cap1614
Torres	Esperança		Marc-Antoni Portes	¿Eivissa?	APCG, 1638 ARV, c1646
Torres	Joan			¿Eivissa?	TN: 1626
Tur	Francesc			¿Eivissa?	ARV, c1646

Vilallonga

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Jaume			¿Eivissa?	APV, 1647
Bonet	Guisabet		Joan Rosselló	Eivissa	APV, 1644
Cardona	Francesc			¿Eivissa?	APV, 1640
Garcia	Francesc		Magdalena Serra	¿Eivissa?	APV, 1633
Marí	Francisca		Jaume Rosselló	¿Eivissa?	APBN, 1650
Rosselló	Bernat	<Jaume i Guisabet Bonet		Eivissa	APV, 1641
Rosselló	Francisca		Joan Rosselló	¿Eivissa?	APV, 1642
Rosselló	Jaume		Francesca Marí	¿Eivissa?	APV, 1641
Rosselló	Joan		Francesca Rosselló	¿Eivissa?	APV, 1642
Rosselló	Joan		Guisabet Bonet	¿Eivissa?	APV, 1644
Rosselló	Bartomeu			¿Eivissa?	APV, 1649
Serra	Magdalena		Francesc Garcia	¿Eivissa?	APV, 1633

EL COMTAT

Catamarruc

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Roig	Bartomeu	<Francesc i Elisabet Sala		Eivissa	APBN, 1619

LA MARINA

Alcanalí

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cardona	Francesc	<Guillem i Francesca Serra		Eivissa	APA, 1627

Beniarbeig

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Colomar	Antoni		Antonina Arabí	¿Eivissa?	APD, 1644
Arabí	Antonina		Antoni Colomar	¿Eivissa?	APD, 1644
Torres	Joan		Caterina Marí	¿Eivissa?	APPi, 1623
Marí	Caterina		Joan Torres	¿Eivissa?	APPi, 1623
Torres	Caterina	<Joan i Caterina Marí		¿Eivissa?	APPi, 1623

Benidoleig

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Costa	Pere		Francesca Cardona	¿Eivissa?	APO, 1646
Cardona	Francesca		Pere Costa	¿Eivissa?	APO, 1646

Benissa

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Bartomeu	<Guillem i Francesca Roig		Vila d'Eivissa	APBN, 1651
Cardona	Jaume	<Simó i Joana Tur		Eivissa	APBN, 1619
Colomar	Joan			¿Eivissa?	APBN, 1625
Prats	Bernat	<Nicolau		Portmany	APBN, 1642
Rosselló	Jaume		Esperança Tur	Eivissa	APBN, 1651
Rosselló	Joan	<Jaume i Fca Marí		¿Eivissa?	APBN, 1650
Rosselló	Margalida	<Jaume i Esperança Tur		Eivissa	APBN, 1651
Cerers ⁶	Francesc	<Domingo i Isabet-A. Torres		Eivissa	APBN, 1630
Tur	Esperança		Jaume Rosselló	Eivissa	APBN, 1651

*Dénia*³⁰

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Adam	Elisabet		Cristòfol Serra	Eivissa	APD, 1633
Balansat	Rafela		Nicolau Palerm	¿Eivissa?	APCPV, sig. 20766, 1615
Blanquer	Miquel			Vila d'Eivissa	APD, 1574
Blanquer	Nicolau	<Nicolau		Eivissa	APD, 1615
Bofí	Antoni	<Pere i Isabet Torres		Eivissa	APD, 1660
Bofí	Antoni		Joana Torres	Eivissa	APD, 1620
Bofí	Antonina	<Antoni i Joana Torres		Eivissa	APD, 1626

---

30 Per a Dénia hem tingut en compte els eivissencs de què tenim referències en el segle XVI.

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bofí	Nadal			Eivissa	APD, 1626
Camaró	Benet			Eivissa	APD, 1567
Cambrils	Esperança			Eivissa	APD, 1646
Cambrils	Felipa			¿Eivissa?	APD, 1623
Cardona	Francesc			Eivissa	APD, 1568
Cardona	Francesc		Anna Balmes	¿Eivissa?	APD, 1631
Caspe "Palaua"	Caterina			Eivissa	APD, 1614
Colomar	Josep			¿Eivissa?	APD, 1660
Colomar	Esperança		Bartomeu Sunyer	¿Eivissa?	APD, 1620
Colomar	Francesc			¿Eivissa?	APD, 1654
Colomar	Joan			¿Eivissa?	APD, 1616
Durbà	Anna	<Pere i Esperança Cambrils		Eivissa	APD, 1646
Durbà	Pere		Esperança Cambrils	Eivissa	APD, 1646
Ferrer	Antoni			Eivissa	APD, 1647
Ferrer	Caterina	Joan		Eivissa	APD, 1612
Ferrer	Joan			Eivissa	APD, 1612
Ferrer	Jordi		Caterina Marí	¿Eivissa?	APD, 1660
Galceran	Bartomeu			Eivissa	APD, 1644
Guasc	Antoni			Eivissa	APD, 1644
Guix	Francesc	<Francesc i Eulària Margalló		Eivissa	APD, 1640
Llombard	Antoni			Eivissa	APD, 1644
Marí	Caterina		Jordi Ferrer	¿Eivissa?	APD, 1660
Marí	Francesc	<Bernat		Eivissa	APD, 1644
Marí	Jaume			Eivissa	APD, 1632
Marí	Pere	<Jaume i Isabet Torres		Eivissa	APD, 1628
Martí	Margarida		Francesc Roig	¿Eivissa?	APD, 1630
Palau	Caterina		Antoni Ribes	¿Eivissa?	APD, 1652

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Palau	Caterina		Andreu Ribes	¿Eivissa?	APD, 1623
Palau	Lluïsa	<Rafel		¿Eivissa?	APD, 1616
Palau	Rafel			¿Eivissa?	APD, 1616
Palerm	Benet	<Nicolau i Rafela Balansat		¿Eivissa?	APCPV, sig. 20766, 1615
Palerm	Francisca		Bartomeu Riera	¿Eivissa?	APD, 1633
Palerm	Isabet		Pere Planes	Eivissa	APD, 1629
Pellon	Pere			¿Eivissa?	APD, 1645
Planells	Guillem	<Bartomeu		Eivissa	APD, 1629
Planells	Jordi			¿Eivissa?	APD, 1645
Planes	Jordi	<Pere i Isabet Palerm		Eivissa	APD, 1629
Planes	Pere		Isabet Palerm	Eivissa	APD, 1629
Ponç	Gabriel		Francina Tur	Eivissa	APD, 1633
Prats	Antoni	<Francesc i Joana Ramon		Eivissa	APD, 1660
Pujal	Francina		Bartomeu Carbonell	Eivissa	APD, 1620
Ramon	Antonina			¿Eivissa?	APD, 1626
Ramon	Francesc				APD, 1628
Ramon	Joan			Eivissa	APD, 1624
Ramon	Onofre			¿Eivissa?	APD, 1619
Ribes	¿?	<Macià		Eivissa	APD, 1629
Ribes	Andreu		Caterina Palau	¿Eivissa?	APD, 1625
Ribes	Antoni	<Antoni i Isabet Cardona		Eivissa	APD, 1625
Ribes	Antoni		Caterina Palau	¿Eivissa?	APD, 1652
Ribes	Bartomeu			¿Eivissa?	APD, 1656
Ribes	Bernat			¿Eivissa?	APD, 1651
Ribes	Caterina		Francesc Tur	¿Eivissa?	APD, 1652
Ribes	Francesc			¿Eivissa?	APD, 1656

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Ribes	Joan	<Bernat		¿Eivissa?	APD, 1651
Ribes	Macià			Eivissa	APD, 1629
Ribes	Simó			¿Eivissa?	APD, 1656
Riera	Bartomeu		Francesca Palerm	¿Eivissa?	APD, 1633
Roig	Francesc			Eivissa	APD, 1630
Roig	Joan		Margarida Martí	Eivissa	APD, 1643
Rosselló	Francesc			Eivissa	APD, 1568
Rosselló	Joan			Eivissa	APD, 1570
Rosselló	Pere			Eivissa	APD, 1649
Sala	Joan	<Antoni i Caterina Costa		Eivissa	APD, 1622
Sala	Jordi			¿Eivissa?	APD, 1616
Serra	Antoni				APD, 1626
Serra	Caterina	<Cristòfol i Isabet Adam		Eivissa	APD, 1633
Serra	Caterina	<Antoni		Eivissa	APD, 1614
Serra	Cristòfol		Elisabet Adam	Eivissa	APD, 1633
Sunyer	Antoni			Eivissa	APD, 1624
Sunyer	Bartomeu		Esperança Colomar	¿Eivissa?	APD, 1620
Sunyer	Francesc			Eivissa	APD, 1653
Sunyer	Nicolaua-Mna		Miquel Torres	Eivissa	APD, 1640
Torres	Antoni	germà de Joan		Eivissa	APD, 1642
Torres	Antoni			Eivissa	APD, 1649
Torres	Bartomeu	<Antoni i Antònia Torres		Eivissa	APD, 1645
Torres	Cosme	<Macià i Caterina Serra		Eivissa	APD, 1627
Torres	Esteve			¿Eivissa?	APD, 1613
Torres	Guisabet		Francesc Tur	¿Eivissa?	APD, 1655

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Torres	Jaume	<Antoni i Isabet Torres		Eivissa	APD, 1644
Torres	Joan	<Joan i Caterina Sunyer, germà d' Antoni		Eivissa	APD, 1637
Torres	Joana		Antoni Bofí	Eivissa	APD, 1620
Torres	Miquel		Caterina Sunyer	Eivissa	APD, 1640
Torres	Pere-Blai	<Pere i Isabet Tur		Vila d'Eivissa	APD, 1636
Torres	Tomàs	<Miquel i Nicolau Sunyer		Eivissa	APD, 1640
Tur	Antoni	<Lluís i Francina Ramon		Eivissa	APD, 1637
Tur	Francesc		Caterina Ribes	Eivissa	APD, 1652
Tur	Francesc	<Joan i Caterina Torres		Eivissa	APD, 1626
Tur	Francesc		Isabet Torres	¿Eivissa?	APD, 1655
Tur	Francina		Gabriel Ponç	Eivissa	APD, 1633
Tur	Joan	<Lluís i Francina Ramon		Eivissa	APD, 1644
Tur	Joan			Eivissa	APD, 1649
Tur	Josep			¿Eivissa?	APD, 1660
Tur	Llorenç		Francesca Roig	Eivissa	APD, 1646

(possibles eivissencs)

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cardona	Francesc			¿Eivissa?	APD, 1631
Ferrer	Jordi		Caterina Marí	¿Eivissa?	APD, 1644
Llombard	Josep			¿Eivissa?	APD, 1613
Marí	Caterina		Jordi Ferrer	¿Eivissa?	APD, 1644

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Marí	Josep			¿Eivissa?	APD, 1660
Oliver	Margalida		Francesc Pedrós	¿Eivissa?	APD, 1629
Pedrós	Antoni		Margalida Terrada	¿Eivissa?	APD, 1618
Pedrós	Francesc		Margalida Oliver	¿Eivissa?	APD, 1629

*Gata*³¹

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Arabí	Francesc			¿Eivissa?	ADV, 1645
Arabí	Macià			Eivissa	Giner:Cap1635 ⁷ ADV, 1645
Arabí	Nadal			¿Eivissa?	ADV, 1645
Pedrós	Antoni			¿Eivissa?	APPed, 1655
Pedrós	Antoni			¿Eivissa?	ADV, 1645
Pedrós	Antoni			¿Eivissa?	ADV, 1645
¿Ribes?	Isabet		Francesc Sunyer	¿Eivissa?	APD, 1646
Sunyer	Francesc		Isabel ¿Ribes?	¿Eivissa?	APD, 1646
Sunyer	Joan			¿Eivissa?	ARV, c1646
Torres	Pere			¿Eivissa?	ARV, c1646

La Llosa de Camatxo (Alcanalí)

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Ribes	Bernat	<Joan i Jaumeta Colomar		Eivissa	APA, 1629
Rius	Maria	<Francesc i Maria Colomar		San Juan de Alfarrache (Sevilla) ⁸	APA, 1629

³¹ Fonts principals: carta pobla de 1645 (ADV, fons de la duquesa d'Almodóvar, 4. Processos i plets, l'Alcúdia, 1662-1710, caixa 11; cens de 1646 (ARV, Generalitat, 4829, fol. fol. 10).

Ondara

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Palerm	Francesc	<Pere i Caterina Serra		Eivissa	APOn, 1626
Torres	Marc			¿Eivissa?	APOn, 1626
Serra	Francesc			¿Eivissa?	APOn, 1630

Orba

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Colomar	Francesc	<Joan i Esperança Guasc		Eivissa	APOr, 1638
Costa	Antoni			Eivissa	APOr, 1648
Escandell	Antoni			Eivissa	APOr, 1646

Pamis (Ondara)

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Martí	Nicolau	<Sebastià i Joana Ferrer		Vila d'Eivissa	APOn, 1636

Pedreguer

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cardona	Cosme			¿Eivissa?	APP, 1625
Costa	Bartomeu		Antonina Torres	Eivissa	ARV, 1611 APPed, 1659
Costa	Joan			Eivissa	ARV, 1611 AMD, 1623 APPed, 1656
Costa	Joan			¿Eivissa?	ARV, 1611 AMD, 1619
Costa	Joana		Antoni Maians	Eivissa	APX, 1630
Costa	Pere			¿Eivissa?	ARV, 1611

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Costa	Pere			¿Eivissa?	ARV, 1611
Ferrer	Caterina		Llucià Pedrós	¿Eivissa?	APPed, 1657
Maians	Antoni		Joana Costa	Eivissa	APX, 1630
Pedrós	Antoni			¿Eivissa?	ARV, 1611 APPed, 1658
Pedrós	Francesca		Joan Torres	¿Eivissa?	APPed, 1656
Pedrós	Llucià		Caterina Ferrer	¿Eivissa?	APP, 1622 APPed, 1657
Pedrós	Joan			Eivissa	APPV, 1613
Planelles	Antoni			¿Eivissa?	APPEg, 1618 APCG, 1619
Torres	Antonina		Bartomeu Costa	Eivissa	APTe, 1642
Torres	Joan		Francesca Pedrós	¿Eivissa?	APPed, 1656
Tur	Antoni			¿Eivissa?	ARV, 1611 APP, 1625

Pego

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Maltés	Margalida			Eivissa	APPEg, 1623
Rosselló	Bernat	<Francesc i Joana Torres		Eivissa	APPEg, 1625
Serra	Margalida		Costa Joan	Eivissa	APPEg, 1636

*els Poblets*³²

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cardona	Francesc			¿Eivissa?	ADV, cp1611
Cardona	Simó			Eivissa	ADV, cp1611

³² Vegeu MAS 2008.

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Ribes	Antoni			¿Eivissa?	APD, 1627
Ribes	Antoni			¿Eivissa?	ADV, cp1611
Sunyer	Pere			¿Eivissa?	ADV, cp1611
Torres	Joan			¿Eivissa?	ADV, cp1611
Torres	Pere			¿Eivissa?	ADV, cp1611
Torres	Antoni			¿Eivissa?	ADV, cp1611

Tàrbena

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Ramon	Antoni	<Joan i Antònia Costa		Eivissa	APT _a , 1699
Planells	Antoni	<Bartomeu i Caterina Planells		Eivissa	APT _a , 1730

Teulada

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Isern	Miquel	<Joan i Jaumeta Noguera		Santa Eulària	APT _e , 1618
Rosselló	Antoni			¿Eivissa?	APT _e , 1631
Rosselló	Joan			Eivissa	APT _e , 1631

Xàbia

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Bonet	Antoni			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Bonet	Pere			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Cardona	Francesc			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Cardona	Francesc	<Francesc		¿Eivissa?	ARV, c-1646
Cardona	Jaume			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Cardona	Miquel			¿Eivissa?	ARV, c-1646

APORTACIONS EIVISSENQUES A L'ONOMÀSTICA VALENCIANA DEL SEGLE XVII

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Maltés	Antoni			Eivissa	ARV, c-1646
Marí	Bartomeu			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Marí	Francesc			Eivissa	APO, 1622
Roig	Joan			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Roig	Joan			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Serra	Bernat			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Torres	Bartomeu			¿Eivissa?	ARV, c-1646
Tur	Bartomeu			¿Eivissa?	ARV, c-1646

Xaló

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Colomar	Antònia		Joan Ferrer	¿Eivissa?	APX, 1631
Colomar	Jaumeta		Bmeu Sunyer	¿Eivissa?	APX, 1630
Colomar	Macià		Tonina Sunyer	¿Eivissa?	APX, 1620
Costa	Bartomeu		Antonina Torres	Vila d'Eivissa	APX, 1635
Costa	Francisca				APX, 1631
Costa	Joan	<Bartomeu i Antònia Torres		Vila d'Eivissa	APX, 1630
Ferrer	Antoni			Eivissa	ADV, 1635
Ferrer	Francina		Vicent-Roc Paloni	Eivissa	APX, 1625 (viu a Llíber)
Ferrer	Joan		Antònia Colomar	¿Eivissa?	APX, 1631
Marí	Joana		Joan Serra	Eivissa	APX, 1623
Paloni	Vicent-Roc		Francina Ferrer	Eivissa	APX, 1625 (viu a Llíber)
Serra	Antoni	<Joan i Joana Marí		Eivissa	APX, 1625
Serra	Joan	<Joan i Joana Marí		Eivissa	APX, 1623
Serra	Joan		Joana Marí	Eivissa	ADV, cp, 1611
Sunyer	Antonina		Macià Colomar	¿Eivissa?	APX, 1620

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Sunyer	Bartomeu		Jaumeta Colomar	¿Eivissa?	APX, 1630
Torres	Antonina			Vila d'Eivissa	APX, 1635

el Verger

NOM	COGNOM	FILIACIÓ	CÒNJUGE	LLOC D'ORIGEN	FONT I DATA
Cambrils	Magdalena		Francesc Torres	Eivissa	APD, 1631
Torres	Bartomeu	<Francesc i Magdalena Cambrils		Eivissa	APD, 1631
Torres	Francesc		Magdalena Cambrils	Eivissa	APD, 1631

FONTS DOCUMENTALS

Arxiu de la Diputació de València

Arxiu de Protocols del Col·legi del Patriarca de València (APCPV)

Arxiu Municipal de Cullera (AMC)

Arxiu Municipal de Dénia (AMD)

Arxiu Municipal de Sueca (AMS)

Arxiu Parroquial d'Alcanalí (APA)

Arxiu Parroquial de Bellreguard (APBLL)

Arxiu Parroquial de Benissa (APBN)

Arxiu parroquial de Carcaixent (APC1)

Arxiu Parroquial de Carlet (APC2)

Arxiu Parroquial de Dénia (APD)

Arxiu Parroquial d'Oliva (APO)

Arxiu Parroquial d'Ondara (APOn)

Arxiu Parroquial d'Orba (APOr)
Arxiu Parroquial de Pedreguer (APPed)
Arxiu Parroquial de Pego (APPEg)
Arxiu Parroquial de Piles (APPi)
Arxiu Parroquial de la Col·legiata de Gandia (APCG)
Arxiu Parroquial de Tàrbena (APTa)
Arxiu Parroquial de Teulada (APTe)
Arxiu Parroquial de Xaló (APX)
Arxiu Parroquial del Raval d'Oliva (APRO)
Arxiu del Regne de València

FONTS BIBLIOGRÀFIQUES

- ARDIT, Manuel (1993): *Els homes i la terra del País Valencià (segles XVI-XVIII)*, 2 vols., Barcelona.
- ARDIT, Manuel (2004): *Creixement econòmic i conflicte social a la Foia de Llombai entre els segles XIII i XIX*, Afers, València.
- BELTRAN I CALVO, Vicent (2005), *El parlar de la Marina Alta. El contacte interdialectal valencianobalear*, 2 vols., Universitat d'Alacant, Alacant.
- CASEY, James (1981): *El Regne de València al segle XVII*, Curial, Barcelona.
- CASIMIRO CAMPOS, Josep-Carles & SANSALONI MARTÍ, Encarna (1998): "L'expulsió dels moriscos i les cartes pobles del Senyoriu de Santa Maria de Valldigna (1609-1648)", *L'Avenc. Revista d'investigació i assaig de la Valldigna*, núm. 4, pàg. 13-21.
- CISCAR, Eugenio (1977): *Tierra y señorío en el País Valenciano (1570-1620)*, Del Cenía al Segura, València.
- COLOMINA, Jordi (1986): "Mallorquinismes a Tàrbena i a la Marina Alta", *Actes del 7è Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, Abadía de Montserrat.
- COSTA, Josep (1977): *El Marquesat de Dénia. Estudio geográfico*, València.
- COSTA, Josep (1977-1978): "La repoblació mallorquina en la Marina alta i el seu entorn en el segle XVII", *Trabajos de Geografía*, 34, Mallorca, pp. 87-91.
- COSTA, Pasqual & BALLESTER, Teresa, GARCIA, Josepa (2009): *Pedreguer: memòria d'un poble*, Ajuntament de Pedreguer.

- COSTA I RAMON, Antoni (1966): “Apuntes sobre los apellidos en las islas Pitiusas: zona rural de Ibiza y Formentera”, *Boletín de la Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Palma de Mallorca*, núm. 644-645.
- GINER, Joan (en premsa): “Els pobladors gaters del segle XVII: dels últims moriscos als repobladors mallorquins”, *Actes del 5é Congrés d'Estudis de la Marina Alta. 400 Anys de l'Expulsió dels Moriscs (Dénia, octubre de 2009)*, Dénia.
- GUINOT, Enric (1999): *Els fundadors del regne de València. Repoblament, antroponímia i llengua a la València medieval*, 2 vols., 3 i 4, València.
- IVARS CERVERA, Joan (1992): “El fogatge de 1381 i el Morabatí de 1403 de Dénia i Xàbia”, *Actes del III Congrés d'Estudis de la Marina Alta*, Institut d'Estudis “Juan Gil-Albert” – Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta, Alacant, pàg. 179-192.
- IVARS CERVERA, Joan (1995): *Els noms de lloc i de persona de Dénia*, Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta – Institut de Cultura “Juan Gil-Albert” – Ajuntament de Dénia.
- MARÍ I CARDONA, Joan (1981): *Illes Pitiüses II. Els llibres d'entreveniments*, Institut d'Estudis Eivissencs, Eivissa.
- MAS I MARTÍ, Josep (2008): “Els primers pobladors de Setla i Mirarrosa després de l'expulsió dels moriscos”, *Revista de Festes de Setla 2008*.
- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís (2000): “Repobladors mallorquins al Sud del País Valencià després de l'expulsió dels moriscs. Cap a un estat de la qüestió”, *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, 56, Mallorca, pàg. 275-296.
- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís (2002): “La mallorquinització onomàstica a la València del segle XVII. L'aportació de la vila de Santa Margalida”, *actes del Congrés Internacional de Toponímia i Onomàstica Catalanes* (València, 18-21 d'abril de 2001), Universitat de València, Denes, València, pàg. 119-144.
- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís (2002): *Per poblar lo regne de València... L'emigració mallorquina al País Valencià en el segle XVII*, Govern de les Illes Balears, “Sa Nostra”, Mallorca.
- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís (2004): “Per a boçals, Pedreguer. Unes notes sobre els primers repobladors de Pedreguer a la primeria del segle XVII”, *Festes. Juliol 2004*, Pedreguer, pàg. 91-95.
- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís (2008): “Els mallorquins repobladors de la Ribera. Segle XVII”, *Actes de la XI Assemblea d'Història de la Ribera (Corbera, 10, 11 i 12 de novembre de 2006)*, Ajuntament de Corbera, pàg. 207-239.
- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís & MAS, Josep (2009a): *Les arrels margalidanes del poble de Xaló*, Ajuntament de Santa Margalida, Santa Margalida.

- MAS, Antoni & MONJO, Joan-Lluís & MAS, Josep (2009b): “L’emigració balear a Cullera en el segle XVII”, *VIII Jornades d’Estudis de Cullera (Cullera, 23, 24 i 25 de novembre de 2007)*, pàg. 113-138.
- MAS, Josep & NOGUERA, Jaume (2007): *La terra i la gent del Xaló repoblat*, Ajuntament de Xaló, Xaló.
- MAS, Josep & NOGUERA, Jaume (2009) “Aportacions balears a la troponímia tradicional de la baronia de Xaló”, *XXI Jornada d’Antroponímia i Toponímia (Santa Maria del Camí, 2008)*, Universitat de les Illes Balears – Govern de les Illes Balears, pàg. 193-203.
- MOLL, Francesc de Borja (1993): *El parlar de Mallorca*, Editorial Moll, Mallorca [primera edició en català: Barcino, 1980; traducció de la versió castellana de 1974].
- ROSTOLL, Juan & TORRES CREMADES, Juan Antonio (1972): “Repoblación de Bellreguart y origen de los apellidos”, *Bellreguart. Fiestas 1972*, Bellreguard.
- SASTRE, María José & ALEMANY, Salvador & MONCHO, Silvària (1986): *Dels moriscos als maulets. La Marina Alta al segle XVII*, Alacant.
- SEGURA DE LAGO, Joan (1975): *Llinatges d’un poble valencià. Algemesí. Estudi històric i demogràfic (1433-1850)*, Diputació de València, Institució Alfons el Magnànim - Ajuntament de València, València.
- SOLER, Abel & JORDÀ, Rafa & YAGO, Ramon (2007): *Gata de Gorgos, geografia, història, patrimoni*, Gata, Ajuntament de Gata de Gorgos.
- TORRES, Marià (1993): *La llengua catalana a Eivissa al segle XVII. Reals ordinacions d’Eivissa (1663), introducció i estudi lingüístic*, Editorial Mediterrània, Eivissa.
- TORRES, Marià (2003): “Noms i llinatges a Portmany en els inicis del segle XVII”, *Estudis Baleàrics*, 74/75 (octubre 2002 / maig 2003), pàg. 127-132.
- TORRES NAVARRETE, Francesc (2001): “Demografia i antroponímia de Xeraco”, *Xeraco. Festes 2001*, Xeraco.
- VENY, Joan (1977): “Aproximació a l’estudi del dialecte eivissenc”, *Randa*, 5, pàg. 5-41.
- VENY, Joan (1998): *Els parlars catalans (Síntesi de dialectologia)*, Moll, Mallorca.
- VENY, Joan (1999): *Aproximació al dialecte eivissenc*, Editorial Moll, Mallorca.
- VICENS, Josep (1986): “Els mallorquins a les parròquies de Pego, Alcalà i Patró (I)”, *Festes de Pego*, Pego.

XXIII JORNADA D'ANTROPONÍMIA I TOPONÍMIA

- 1 La referència a la carta pobla (CP) procedeix d'ARDIT 2004: 84.
- 2 AHN, Osuna, lligall 1401-48. Segons ROSTOLL-TORRES (1972) el llinatge Bonet arribà a Bellreguard després de 1646 procedent d'Eivissa. En canvi, ens aclareixen que els primers portadors dels llinatges Rosselló i Serra a Bellreguard eren mallorquins.
- 3 AHN, Osuna, lligall 530.
- 4 Dada facilitada per en Francesc Torres Navarrete. Potser es tracta de Balansat.
- 5 Capbreu de Xeraco de 1614 (AHN, Osuna, lligall 740, document 41). Agraïm la gentilesa d'en Francesc Torres Navarrete.
- 6 “*Seres*”, segons la transcripció documental.
- 7 El capbreu de Gata de 1635 indica la procedència d'aquest repoblador: “*Macià Arabí, yvisench*” (ADPV, e.2.4, llibre 44). Demem la informació a en Joan Giner, a qui agraïm la gentilesa. Aquest investigador ha trobat a la documentació una variació formal molt rica en la representació d'aquest cognom: *Alabí* (1645), *Arabó* (1626) i *Alarbí* (1635).
- 8 Es deu tractar de San Juan de Aznalfarache, població immediata a Sevilla.